

ΙΣΟΤΙΜΕΣ ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Στις μέρες μας, ως μη όφειλε, μερικοί, για προσωπικούς ή άλλους λόγους, αμφισβητούν τη θέση της γυναίκας στην Εκκλησία. Αυτό το κάμνουν απομονώνοντας ορισμένα χωρία της Αγίας Γραφής.

Με το θέμα της ισοτιμίας της γυναίκας με τον άνδρα ασχολήθηκε το Διορθόδοξο Συνέδριο της Ρόδου, που συνήλθε με πρωτοβουλία του Οικουμενικού Πατριαρχείου από 30 Οκτωβρίου - 7 Νοεμβρίου 1988.

Το Συνέδριο εκείνο διακήρυξε ότι: «Οί πιστοί, ως μέλη του ενός και του αυτού σώματος, ένοονται μετ' αλληλήνων και μετὰ τῆς Θείας Κεφαλῆς τοῦ Σώματος διὰ τῆς θείας χάριτος εἰς τὴν νέαν ἐν Χριστῷ ζωὴν. Διὰ ταύτης οὗτοι βιώνουν τὴν νέαν πραγματικότητα ὡς συνεχῆ κοινωνίαν μετὰ τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, καθιστάμενοι οὕτω Γένος ἐκλεκτόν, βασιλείον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν (Α' Πέτρ. 2,9). Οὕτω πάντα τὰ μέλη τῆς ἐκκλησίας μετέχουν τοῦ προφητικοῦ, τοῦ ἀρχιερατικοῦ καὶ τοῦ βασιλικοῦ ἀξιώματος τοῦ Χριστοῦ. Γίνονται διὰ τῆς θείας χάριτος κοινωνοὶ ὅλων τῶν ἀγαθῶν τῆς θείας δόξης διὰ τῆς υἰοθεσίας. Βιώνουν ὁλόκληρον τὴν θεοθεν ἀποκεκαλυμμένην ἀλήθειαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἀποκοῦν τὴν ἐμπειρίαν τῆς ποικιλίας τῶν χαρισμάτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν τῇ μυστηριακῇ ζωῇ τῆς ἐκκλησίας».

Στο τελικό ανακοινωθέν του Συνεδρίου τονίζονται ανάμεσα σε άλλα και τα εξής: «Στη συστοιχία Αδάμ-Χριστού υπάρχει η αντίστοιχη αναλογία Εύας-Παναγίας και η τελευταία αυτή συστοιχία δίνει την πραγματική διάσταση της γυναίκας μέσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία. Αυτό δίνει το δικαίωμα και την δυνατότητα στην ορθόδοξη γυναίκα να μετάρχει στη ζωή της Εκκλησίας και να προσφέρει τις υπηρεσίες και τη διακονία της σε διάφορους τομείς... Αν η Μυστηριακή Ιεροσύνη δόθηκε από τον Χριστό στους αποστόλους και από αυτούς στους διαδόχους τους και υπάρχει σήμερα στην Ορθόδοξη Εκκλησία, όπως και σ' όλες τις

άλλες Εκκλησίες Ανατολής και Δύσεως, το γνωστό ιερατείο, που περιορίζεται μόνο στους άνδρες και που σ' αυτό δε γίνονται δεκτές γυναίκες, τούτο δεν σημαίνει ότι με τον τρόπο αυτό εισάγεται μείωση η υποβάθμιση της γυναίκας.

Αντίθετα αναγνωρίζει το Συνέδριο ότι η ορθόδοξη γυναίκα μπορεί να ζήσει απόλυτα την εκκλησιαστική ζωή και να ασκήσει την πρέπουσα εκκλησιαστική διακονία μέσα και έξω του ναού υπό διάφορα σχήματα, πάντοτε εκκλησιαστικά και αν ακόμη δεν είναι ιερατικά.

Υπό τον βαθμό και την ιδιότητα της διακονίσεως, του πατριάρχου αυτού θεσμού στην Ορθόδοξη Εκκλησία, αλλά και υπό άλλες συγκεκριμένες ιδιότητες, η ορθόδοξη γυναίκα καλείται σήμερα να συμπαρασταθεί στο έργο της Εκκλησίας
σ ε

χώρους όπως είναι η ποιμαντική, η λειτουργική, η κατηχητική, η διδασκτική, η ιεραποστολική, η κοινωνική αποστολή της.

Το συνέδριο ανεγνώρισε καί' αυτόν τον τρόπο την ισότητα των δύο φύλων, την σημασία του γυναικείου παράγοντος για την μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας και εξήγρε την κάθε είδους δυνατή προσφορά και διακονία της για το σύνολο του πληρώματος της Εκκλησίας».

Ο αείμνηστος κορυφαίος θεολόγος και ακαδημαϊκός Ιωάννης Καρμίνης διατυπώνει φωτισμένες απόψεις για τη θέση των γυναικών στην Εκκλησία. Λέει λοιπόν ο σοφός καθηγητής:

«Γένος ἐκλεκτόν, βασιλείον ιεράτευμα, ἔθνος ἄγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, δὲν εἶναι μόνον οἱ ἄνδρες. Εἶναι καὶ αἱ γυναῖκες. Τὸ ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος ἐκκλησία δὲν δέχεται τὶς γυναῖκες στὸ ἱερό θυσιαστήριον γιὰ τὴν προσφορά τῆς ἀναιμάκτου θυσίας, δὲν σημαίνει ὑποτίμησιν αὐτῶν, καθ' ὅσον ἡ θέσις των ἐν αὐτῇ θεωρεῖται ὡς μὴ διαφέρουσα τῆς θέσεως τῶν ἀνδρῶν. Τοῦτο ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ ὅτι πάντες, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, εἶναι μέλη τοῦ σώματος Χριστοῦ, τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ κληρονόμοι τῶν ἐπαγγελιῶν αὐτοῦ, κεκλημένοι ὅπως συνεργάζονται ἀρμονικῶς διὰ τὴν οἰκοδομὴν καὶ αὔξησιν τῆς Ἐκκλησίας, σώματος Χριστοῦ, καὶ πραγματοποιήσιν τοῦ σωτηριώδους ἔργου αὐτῆς ἐν τῷ κόσμῳ. Συνεπῶς καὶ αἱ γυναῖκες ἔχουσι τὰ αὐτὰ καθήκοντα καὶ δι-

καίωμα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, οἷα ἔχουσι καὶ οἱ ἄνδρες, ἐξαιρέσει μόνον τοῦ ἀποκλεισμοῦ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἱερατείου καὶ τοῦ θυσιαστηρίου.

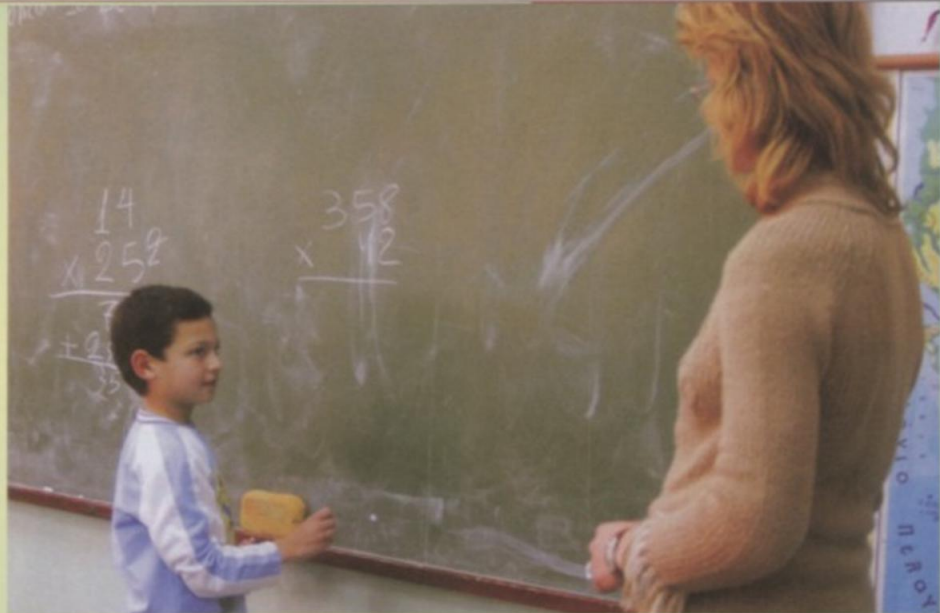
» Ἀλλὰ ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ὁ ἀποκλεισμός οὗτος οὐδόλως σημαίνει ὑποτίμησιν τῶν γυναικῶν, ὡς δῆθεν ἔχουσιν κατωτερότητα ἐναντι τῶν ἀνδρῶν, διότι ὁ Χριστιανισμὸς ἀναγνωρίζει ἰσοτιμίαν τῶν δύο φύλων. Ταύτην διδάσκει σαφῶς ἡ Ἁγία Γραφή ἐν μὲν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ ἤδη ἐν ἀρχῇ κατὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου (Γεν. 1, 26-31, 5, 1-2), ἐνθα διαφαίνεται οὐχὶ ἡ κατωτερότητα τῆς γυναικὸς, ἀλλ' ὁμοουσιότης τῆς φύσεως αὐτῆς πρὸς τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἀλληλοσυμπλήρωσις καὶ ἀλληλοεξάρτησις ἀμφοτέρων.

» Ἐν δὲ τῇ Καινῇ Διαθήκῃ ἐμφανίζονται οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες ἀδιακρίτως ὡς ἰσότητα μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, λαβόντα τὴν αὐτὴν κλήσιν καὶ ἀποστολὴν πρὸς μαρτυρίαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ κόσμῳ τοῦ ἐναθρωπίσαντος σταυρωθέντος καὶ ἀναστάντος Θεανθρώπου καὶ τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου αὐτοῦ. Καθ' ὅσον ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγένετο ἄνθρωπος, ἵνα σώσῃ τὸν ὅλον ἄνθρωπον, νοούμενον ὡς ἄνδρα καὶ γυναῖκα ἐν ἐνότητι, φορέα τῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ, διότι ὁ Θεὸς θέλει πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι». (Α' Τιμ. 2, 4).

Και συνεχίζει ο αείμνηστος καθηγητής.

«Καίτοι αἱ γυναῖκες ἀπεκλείσθησαν ἀπὸ τῆς ἐιδικῆς μυστηριακῆς ἱερωσύνης, ἐν τούτοις ἐπιεράπη, δυνάμει τῆς γενικῆς βαπτισματικῆς ἱερωσύνης πάντων τῶν πιστῶν, ἡ συμμετοχὴ αὐτῶν ἐν τῷ διδασκτικῷ, τῷ κατηχητικῷ, τῷ ἱεραποστολικῷ, τῷ κοινωνικῷ, τῷ φιλανθρωπικῷ καὶ γενικῶς ἐν παντὶ ἔργῳ τῆς ἐκκλησίας, κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν συν-

εργατῶν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἁγίων γυναικῶν (Ρωμ. 16, 1 ἐξ., Πράξ. 18, 26 καὶ 21, 9).

»Ἡ εὐρύτερα, ἐνεργὸς καὶ ὑπεύθυνος συμμετοχὴ γυναικῶν εἰς πάσας τὰς ἄλλας - πλὴν τῶν καθαρῶς ἱερατικῶν - δραστηριοτήτων τῆς Ἐκκλησίας ἐπιβάλλεται ὑπὲρ ποτὲ ἄλλοτε σήμερον, λόγω τῆς ἐξυψώσεως καὶ ἐξισώσεως καὶ πραγματικῆς ἀνωτέρας θέσεως αὐτῶν ἐν τῇ συγχρόνῳ κοινωνίᾳ, τῆς ἀνωτέρας μορφώσεως - ἰδίως θεολογικῆς - πολλῶν ἐξ αὐτῶν, καὶ τῆς ὅλως σχετικῆς ἀποδεικνυομένης ἀνθρωπολογικῶς τε καὶ βιολογικῶς «ἀσθενείας» αὐτῶν. Καὶ τέλος τῆς ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης πρὸς συνεργασίαν ἱκανῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν πρὸς εὐαγγελισμόν τοῦ μὴ χριστιανικοῦ κόσμου καὶ ἐπανευαγγελισμόν τοῦ χριστιανικοῦ τοιοῦτου καὶ οὕτως αὔξησιν καὶ οἰκοδομὴν τῆς Ἐκκλησίας, «τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφεσ. 4, 12).

»Καθ' ὅσον, ὅπως οἱ ἄνδρες, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες εἶναι πρόσωπα καὶ μέλη ἰσότιμα τῆς Ἐκκλησίας, δημιουργηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἀπολυτρωθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ, βαπτισθεῖσαι ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ καὶ ἐνδυσάμεναι αὐτόν, κληθεῖσαι δὲ εἰς διακονίαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀναλόγως τῶν «διαφόρων χαρισμάτων» αὐτῶν (Ρωμ. 12, 6-8, Α' Κορ. Κεφ. 12) καὶ τῶν πολλῶν δυνατοτήτων αὐτῶν ἐπὶ πλειόνων πεδίων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς δράσεως καὶ ζωῆς καθόλου.

»Τοιαύτην τινὰ θέσιν καὶ δρᾶσιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ δικαιούνται νὰ διεκδικήσωσιν αἱ σύγχρονοι ὀρθόδοξοι γυναῖκες, ὡς ἀναπόσπαστα μέλη τῆς δομῆς τῆς Ἐκκλησίας, μιμούμεναι τὸ παράδειγμα καὶ τὴν δρᾶσιν τῶν πρώτων Χριστιανῶν γυναικῶν... Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀπευθύνει ἐν Α' Κορ. 16, 1-15, ἰδιαίτερον χαιρετισμὸν πρὸς ὀκτὼ γυναῖκας «συνεργούς τοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ», αἵτινες «πολλὰ ἐκοπίασαν ἐν Κυρίῳ», συνεργαζόμεναι μετὰ τοῦ Ἀποστόλου ἐν τῷ κηρύγματι τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῇ διαδόσει τῆς χριστιανικῆς θρησκείας» (Ρωμ. 16, 3-12 καὶ Φιλίπ. 4, 3).

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος εἶναι πολὺ σαφής γιὰ τὴ συμμετοχὴ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν στο τριπλὸ ἀξίωμα τοῦ Χριστοῦ, τὸ προφητικὸ, τὸ ἀρχιερατικὸ καὶ τὸ βασιλικὸ.

«Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη γιὰ νὰ γίνῃ κανεὶς ἱερέας, βασιλιάς ἢ προφήτης ἐχρίετο με λάδι. Ἀλλὰ καὶ εμεῖς οἱ Χριστιανοὶ χριζόμεθα καὶ σφραγιζόμεθα σορᾶτως ἀπὸ τὸ αὐτὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Το Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ μας δίνεται ὡς χάρις, ποῦ μας ἀναγεννᾶ, μας ἀγιάζει, μας υιοθετεῖ καὶ μας προσφέρει τὴς θεῖες δωρεές στο Βάπτισμα καὶ στο Χρίσμα. Καὶ τότε, στὴν Παλαιὰ Διαθήκη, δὲν ὑπῆρχε ἓνα πρόσωπο, ποῦ νὰ συγκεντρώνει καὶ τὰ τρία μαζί χαρίσματα. Ἐμεῖς ὅμως οἱ Χριστιανοὶ εἴμεθα προνομιοῦχοι, γιὰτὶ παίρνοῦμε καθ' ὑπερβολὴ καὶ τὰ τρία ἀξιώματα. Καὶ αὐτὸ, γιὰτὶ στὴν Παλαιὰ Διαθήκη δὲν ὑπῆρχε ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος,

που προσφέρει τα χαρίσματα αυτά. Έτσι κάθε χριστιανός είναι κληρονόμος της αιωνίου βασιλείας και συμβασιλέας Χριστού. Ιερές, γιατί καλείται να προσφέρει το σώμα του ζωντανή θυσία στον Θεό. Προφήτης, γιατί του έχουν αποκαλυφθεί ουράνιες και θείες αλήθειες».

Οι γυναίκες λοιπόν δεν είναι κατώτερες από τους άνδρες σύμφωνα με τη διδασκαλία της Αγίας Γραφής. Υπάρχει ισότητα. Γι αυτό όπως στη δημιουργία, έτσι και στη σωτηρία είναι «*πάντες εἰς ἓν Χριστῷ Ἰησοῦ*». Αν ο Απόστολος Παῦλος ονομάζει τον άνδρα «*κεφαλὴν τῆς γυναικός*», ονομάζει και την γυναίκα «*δόξαν τοῦ ἀνδρός*» πλην ούτε ανήρ χωρίς γυναίκα, ούτε γυνή χωρίς άνδρος εν Κυρίῳ. *Ὡσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτω καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ.* (Α΄ Κορ. 11, 3 καὶ 8, 11-12).

Ο Χριστιανισμός τίμησε και εξύψωσε τη γυναίκα όσο κανένας άλλος. Στο πρόσωπο της Παναγίας μπορεί να καυχάται στο εξής κάθε γυναίκα. Κανένας δεν έπλεξε τέτοια εγκώμια στις αξίες χριστιανές γυναίκες, όπως ο Απόστολος Παῦλος (Ρωμ. 16, 1-4). Ονομάζει, όπως σχολιάζει ο Χρυσόστομος, πρώτα την Πρίσκιλλα και ύστερα τον Ακύλα «*συνεργούς και συλλειτουργούς*». Και προσθέτει: «*Και δεν μπορεί κανείς να πει πως ἦσαν συνεργάτες του μόνο στους κινδύνους και σε υλική συμπαράσταση, ενώ δεν τον βοηθούσαν στο κήρυγμα*». Καθόλου. Ὁ Παῦλος, τὸ σκευὸς τῆς ἐκλογῆς τοῦ Θεοῦ «*οὐκ αἰσχύνεται γυναῖκα συλλειτουργὸν καλῶν, ἀλλὰ και ἐγκαλλωπίζεται τούτῳ. Οὐ γὰρ τῇ φύσει προσέχει, ἀλλὰ τὴν προαίρεσιν στεφανοῦ... Βλέπε αὐτῶν* (της Πρίσκιλλας και του Ακύλα) *τὸν περὶ τὸ κήρυγμα πόνον...*». Και αναφέρει πρώτα τὴν Πρίσκιλλα για την πλείονα εὐλάβειαν και περὶ τὰ θεῖα σπουδήν. Αὕτη και τὸν λόγιον Ἀπολλῶ κατήχησεν. (Ζιγαβηνός).

Από οσα στοιχεία έχουν τεθεί στη σύνοψη αυτή αναφορά στο θέμα της ισότητας ανδρῶν και γυναικῶν, φάνηκε καθαρά ὅτι η γυναίκα είναι ισότιμη με τον άνδρα. Η απομόνωση όμως ορισμένων χωρίων της Αγίας Γραφής είναι δυνατόν

να θέσει υπό αμφισβήτηση την αυυπολόγιστη προσφορά του γυναικείου κόσμου στο κατηχητικό και διδακτικό έργο της Εκκλησίας του Χριστού. Ωσάν οι γυναίκες να είναι άνθρωποι δευτέρας κατηγορίας. Να μην ανήκουν στο σώμα του Χριστού με ισότητα. Και κατά συνέπεια να μη μετέχουν και αυτές, όπως και οι άνδρες, στο τριπλό αξίωμα του Χριστού, το προφητικό, το αρχιερατικό και το βασιλικό.

Τα φωτεινά παραδείγματα των αγίων γυναικῶν, όπως των Αγίων Φοίβης και Ολυμπιάδος, των διακονισσῶν της Αγίας Αικατερίνης της φιλοσόφου, της Αγίας Νίνας της ιεραποστόλου και τόσων άλλων, θα πρέπει να αποτελούν για όλους μας αφορμή για έμπνευση και μίμηση.

